

Dosarul nr. 3r-278/20

Instanța de fond: Curtea de Apel Cahul (jud: V.Movilă, N.Veleva, E.Dvurecenshii)

DECIZIE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat,
în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Oficiul teritorial
Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și a
Guvernatorului Găgăuziei, terț Ministerul Educației, Culturii și Cercetării cu
privire la anularea unor prevederi din legea locală a UTA Găgăuzia cu privire la
învățământ,

împotriva încheierii din 3 septembrie 2020 a Curții de Apel Cahul, prin care
acțiunea depusă de Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a fost declarată
inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. a) Cod administrativ,

c o n s t a t ă:

La data de 21 iulie 2016 Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a
depus la Judecătoria Comrat cerere de chemare în judecată în ordinea
contenciosului administrativ împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și a
Guvernatorului Găgăuziei, intervenient accesoriu Ministerul Educației, Culturii și
Cercetării, prin care a solicitat anularea unor prevederi din legea locală a UTA
Găgăuzia cu privire la învățământ.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al
Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a
intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a
prezentului cod Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie
2000 a fost abrogată.

Prin încheierea din 1 aprilie 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, cauza
enunțată a fost strămutată în temeiul art. 199 alin. (2) în coroborare cu art. 191 alin.
(2) Cod administrativ, conform cărora, curțile de apel soluționează în primă
instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative
normative, care nu se supun controlului de constituționalitate, la Curtea de Apel
Comrat pentru examinare, conform competenței.

Prin demersul din 31 iulie 2019 a Președintelui interimar al Curții de Apel Comrat, a fost expediat dosarul la Curtea Supremă de Justiție pentru soluționarea posibilității și necesității strămutării cauzei nominalizate spre examinare în altă instanță de același grad, întrucât la Curtea de Apel Comrat nu este posibil de a forma complet pentru examinarea acesteia, iar prin încheierea din 11 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, cauza de contencios administrativ vizată a fost strămutată pentru examinare la Curtea de Apel Cahul.

După parvenirea dosarului, la data de 4 martie 2020 Guvernatorul Găgăuziei a depus cerere, prin care a solicitat atragerea în calitate de terț în proces a Direcției Generale de Învățământ a Găgăuziei, iar în cadrul ședinței de judecată din 5 martie 2020 instanța de judecată a pus în discuție chestiunea cu privire la atragerea în proces în calitate de terț și a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Prin încheierea din 5 martie 2020 a Curții de Apel Cahul, menținută prin decizia din 27 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, au fost respinse cererile privind atragerea în proces în calitate de terți a Direcției Generale de Învățământ a Găgăuziei și a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Prin încheierea din 3 septembrie 2020 a Curții de Apel Cahul, acțiunea depusă de Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a fost declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. a) Cod administrativ, pe motiv că există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la data de 24 septembrie 2020, Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 3 septembrie 2020 a Curții de Apel Cahul cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță pentru examinarea cauzei în fond.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, prima instanță urma să țină cont de normele de drept procedurale în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție.

În acest context, Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a invocat că instanța de fond greșit a declarat inadmisibilă acțiunea în temeiul art. 207 alin. (2) lit. a) Cod administrativ, pe motiv că există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept, or, la caz obiectul și părțile litigiului sunt diferite cu cel examinat de Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 12 septembrie 2018 și invocat de Curtea de Apel Cahul în susținerea declarării ca inadmisibile a acțiunii.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus de Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat la data de 24 septembrie 2020 (vol.II,f.d.99) este în termen, având în vedere că încheierea contestată a fost emisă la 3 septembrie 2020

(vol.II,f.d.85) și recepționată de recurent la data de 9 septembrie 2020 (vol.II,f.d.93).

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la argumentele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de fond și remiterea cauzei la judecare în prima instanță.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Din conținutul recursului depus de Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat reiese că recurentul nu este de acord cu încheierea din 3 septembrie 2020 a Curții de Apel Cahul, prin care acțiunea sa a fost declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. a) Cod administrativ (vol.II,f.d.99-105), iar din conținutul încheierii recurate rezultă că, acțiunea enunțată a fost declarată inadmisibilă, deoarece există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept, invocându-se în acest context decizia irevocabilă din 12 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost admisă acțiunea depusă de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, intervenienți accesorii Bașcanul Găgăuziei, Direcția Generală Învățământ a UTA Găgăuzia și Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia, cu privire la contestarea actului administrativ, fiind anulată hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 474-XXXII/V din 28 aprilie 2016, prin care a fost aprobată Legea învățământului UTA Găgăuzia nr. 68-XXXII/V din 28 aprilie 2016, ca ilegală în fond, fiind emisă contrar prevederilor legii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră însă că concluzia primei instanțe despre necesitatea declarării ca inadmisibile a acțiunii pe motivul art. 207 alin. (2) lit. a) Cod administrativ, contravine normelor de drept procedural care reglementează acțiunile instanței de fond la acea fază a procesului, în coroborare cu circumstanțelor cauzei.

Într-adevăr, conform art. 207 alin. (2) lit. a) Cod administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept.

Totodată, instanța de recurs menționează că, referirea primei instanțe la această prevedere legală nu este relevantă în prezenta speță, în situația în care pentru a declara acțiunea inadmisibilă în temeiul respectiv trebuie să fie întrunite cumulativ următoarele condiții: să existe o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu aceeași calitate procesuală, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept.

Colegiul reține că la caz obiectul și părțile litigiului sunt diferite de cel examinat de Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 12 septembrie 2018 și invocat de Curtea de Apel Cahul în susținerea declarării ca inadmisibile a acțiunii prin încheierea din 3 septembrie 2020. Or, pentru a declara acțiunea inadmisibilă în temeiul respectiv nu este de ajuns ca să existe doar o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu pe aceleași temeiuri de drept, dar după cum s-a enunțat supra mai trebuie să fie întrunite cumulativ și alte cerințe, inclusiv: să fie aceleași părți, cu aceeași calitate procesuală și același obiect, iar lipsa unei dintre cerințele vizate exclude declararea acțiunii ca inadmisibilă în temeiul nominalizat.

Cu referire la argumentele primei instanțe precum că Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a solicitat în speță anularea unor prevederi din legea locală a UTA Găgăuzia cu privire la învățământ, iar prin decizia irevocabilă din 12 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost anulată hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 474 din 28 aprilie 2016, prin care a fost aprobată Legea învățământului UTA Găgăuzia nr. 68 din 28 aprilie 2016, anularea unor prevederi cărora se solicită în prezentul litigiu, cu atât mai mult că în urma examinării cauzei în litigiul anterior, Curtea Supremă de Justiție în motivarea soluției adoptate a menționat că, hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 474-XXXII/V din 28 aprilie 2016 prin care a fost aprobată Legea învățământului UTA Găgăuzia nr. 68-XXXII/V din 28 aprilie 2016 și Legea enunțată reprezintă un tot întreg, Colegiul reține că acestea nu pot constitui drept temei pentru declararea ca inadmisibilă a acțiunii în temeiul art. 207 alin. (2) lit. a) Cod administrativ.

Or, decizia irevocabilă din 12 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție la care se face referire în încheierea contestată cu recurs poate fi pusă prin prisma art. 195 Cod administrativ în coroborare cu art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă la baza soluției fondului cauzei, însă nu la declararea ca inadmisibilă a acțiunii pe temeiul invocat.

Pornind de la circumstanțele menționate supra și pentru a nu admite încălcarea dreptului la un proces echitabil și pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal, Colegiul conchide asupra necesității casării încheierii din 3 septembrie 2020 a Curții de Apel Cahul și restituirii cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Cahul, în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se admite recursul depus de Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat.

Se anulează încheierea din 3 septembrie 2020 a Curții de Apel Cahul, în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și a Guvernatorului Găgăuziei, terț Ministerul Educației, Culturii și Cercetării cu privire la anularea unor prevederi din legea locală a UTA Găgăuzia cu privire la învățământ, cu remiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Cahul, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh